

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Humanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Qvaestio LXXVI. De modo quo Christus est in hoc Sacramento. In Octo
Articulos diuisa.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

QVÆSTIO LXXVI.

De modo quo Christus est in hoc Sacramento.

In Octo Articulos diuisa.

ARTICVLVS I. & II.

Virum totus Christus sit in hoc Sacramento sub utraque specie?

1
Responſio
est affirmative,
& de fide.
Ex Script.

Respondetur, Totus Christus, ſcilicet Corpus, Sanguis, Anima, Vnio hypſtatica, & Diuinitas, ſiue Verbum, exiſtit ſub ſpecie panis, & ſub ſpecie vini. Eſt fide tenendū.

Ex Concil.

Probatur Primò, Ex Scriptura Ioannis 6. vbi Dominus ait, *Ego ſum panis viuus. Qui manducat me, ipſe viuat propter me*: ergo totus Chriſtus eſt panis in Euchariftia.

8

Probatur Secundò, Ex Concilijs. Primò, Ex Concilio Ephefino apud D. Thomam. Secundò, Ex Concilio Conſtantiensi ſeſſ. 13. *Firmiſſimè credendum eſt, quod in Chriſti Corpore, & Sanguine tam ſub ſpecie panis, quam ſub ſpecie vini, veraciter contineri.*

Ex Patrib.

Tertio, Ex Concilio Florentino. *Totus Chriſtus continetur ſub ſpecie panis, & totus ſub ſpecie vini.* Quarto, Ex Tridentino ſeſſ. 13. can. 3. *Si quis negauerit in venerabili Sacramento Euchariftia, ſub vnaquaque ſpecie, & ſub ſingulis cuiuſque ſpeciei partibus ſeparatione facta, totum Chriſtum contineri, anathema ſit.*

Ratio af-
ſerctionis.

Ratio eſt, Quia diuinitas numquam fuit ſeparata à Carne vel Sanguine Chriſti, ex quo illa aſſumpta. Anima quoque & Sanguis non amplius ſeparabuntur à Corpore poſt eius reſurrectionem. Vbiunque ergo Corpus Chriſti eſt, ibi etiam oportet Sanguinem, Animam, & Diuinitatem eſſe vnitam: & ſimiliter vbi Sanguis, ibi etiam oportet Corpus, Animam, & Diuinitatem vnitam eſſe: hæc enim nunquã amplius debent ſeparari: *Chriſtus enim reſurgens ex mortuis, iam non amplius moritur*, ad Rom. 6. v. 9. Ita Concilium Trident. ſeſſ. 13. c. 3. Quod vt melius intelligatur:

2
Quid ſit,
eſſe in hoc
Sacramento
ex vi Ver-
borum, vel
Concomi-
tantia.

Notandum eſt ex communi ſententia Doctorũ, & ipſius Concilij loco citato, dupliciter aliquid eſſe in hoc Sacramento. Primò, Ex vi verborum, ſeu ex vi Sacramenti: nempe id, cuius præſentia neceſſaria eſt ad verborum veritatem. Sic ſub ſpecie panis eſt ſolum Corpus, non autem Sanguis, quid quid dicat Scotus. Corpus enim humanum præciſe conſideratũ, vt præſcindit à viuo & mortuo, non includit ſanguinem, etſi viuum includat. Sub ſpecie autem vini eſt tantum Sanguis. Secundò, Concomitanter, ſcilicet id, quod neceſſariam connectionem habet cum corpore vel ſanguine. Sic ſub ſpecie panis eſt Sanguis, Anima, & Diuinitas hypſtaticè vnita: ſub ſpecie vini eſt Corpus, Anima, Diuinitas: & vtròque corporis & animi accidentia inſeparabilia. Vnde ſequitur, ſi Apoſtoli

in triduo mortis conſecraſſent, ſub ſpecie panis non fore niſi Corpus, & Diuinitatem; ſub ſpecie vini Sanguinem & Diuinitatem.

Hic tamen aduerte Primò, Hanc concomitantiam non eſſe talem, vt per diuinam potentiam hæc ſeorſim poni nequeant: quamuis enim partes Domini numquam amplius ſint ſeparandæ in cælo, & in formã naturali; poſſet tamen Deus ſub ſpecie panis ſeorſim ponere Corpus, ſine Sanguine, & Animã; & ſub ſpecie vini ſeorſim Sanguinẽ, ſine Corpore, & Animã; atque etiam ſine vnione hypſtaticã: Ratio eſt, Quia etſi vnum ex ijs replicetur; non eſt neceſſe replicari alterum, ſine quo illud poteſt exiſtere. Sicut, etſi Chriſtus in cælo habeat extensionem ſecundum locum, tamen in Sacramento non habet.

3
Poteſt
Deus in
Sacramento
ponere
ſeorſim
Corpus
ſine San-
guine, &c.

Aduerte Secundò, Ea que directe, & quæ concomitanter ponuntur in Euchariftia, non eadem ſimplici actione poni: cum enim ſint res diſtincte, neceſſe etiam eſt diſtinctis actionibus, que intrinſecè ad illas terminentur, replicari. Alia igitur eſt actio, quã Corpus ibi ponitur; alia, quã Sanguis; alia, quã Anima; alia, quã Vnio hypſtatica: etſi hæc omnes quodãmodo vnã actione componant.

Fa que di-
recte, &
quæ con-
comitanter
ſunt in Eu-
chariftia,
ponuntur
alia & alia
actione.

Dices, Quomodo ergo dicuntur Sanguis, & Anima eſſe ſub ſpecie panis per concomitantiam, cum ex naturã actionis, quã ibi ponitur Corpus, non neceſſariò comitentur? Reſpondeo, Ex ordinatione diuinã: quia ſtatuit Deus, vt nullo vnquam in loco poſt reſurrectionem Corpus à Sanguine, vel Anima, vel Diuinitate ſeparetur; ſed hæc ſemper & vbique ſint coniuncta: id enim tum naturis rerũ, tum dignitati Corporis Chriſti erat conſentaneum, quod poſtulat, vt vbique ſit viuum, viuificum, & perfectum. Viuum, per Animam: Viuificum, per Diuinitatem vnitam: Perfectum, omnibus ſuis partibus & ornamentis. Vnde vbiunque ponitur Chriſti Corpus, ibi etiam ponitur ſimul per admirabilem illam actionem Anima, Sanguis, & Vnio hypſtatica; imò etiam ſpiritus vitales, & animales, & alia intra Chriſti Corpus in cælo contenta, quæ ad eius perfectionem & operationes ſunt neceſſaria.

Obiectio.
Solutio.

DVBIVM I.

Quid præciſe includit Corpus, quatenus eſt hic ex vi verborum?

Suppono, Non includere ſolam materiam, vt quidam dixerunt: quia materia non eſt corpus humanum, aut humana caro. Atqui corpus hic accipitur pro corpore humano, & carneo. Neque etiam ſolam materiam cum forma corporeitatis: tum quia talis forma, quã præciſe dicitur eſſe corporeum, non eſt: tum quia, etſi eſſet, non ſufficeret ad corpus humanum. Neque etiam includit animam, quatenus dar eſſe corporeum: quia Concilium Trident. ſeſſ. 13. cap. 3. expreſſè docet, *Animam ibi eſſe, non ex vi verborum, ſed ſolum per concomitantiam.*

4
Corpus hic
nec eſt ſola
materia,
nec ſola
materia
cum forma
Corporei-
tatis.

Kkk iij His poſi-

Opinio docet Corpus hic includere formam substantialem, quatenus dat esse humani corporis.

Refutatur.

Verba Sacramentorum id efficiunt sola, quod significant.

Verior sententia est, corpus solum includere formas partiales heterogeneas.

Caro, ossa &c. differunt formis substantiis imperfectis.

His positis: Sunt duae praecipuae sententiae: Prior est, Corpus ibi non includere animam, sed formam substantialem, quatenus dat esse humani corporis: hanc autem formam praescindere secundum se ab anima humana, & formam cadaueris: tamen in re esse alterutram. Ita plerique Thomista.

Sed contra; Forma substantialis sic abstracte considerata, non est producibilis; nam omnis productio necessario terminatur per se primo ad aliquod individuum certae speciei: sed forma substantialis sic praecise considerata, non est certae speciei, nec individua: ergo non est producibilis: ergo non est hic ita praecise ex vi verborum.

Respondent; Aliud est esse in Eucharistia ex vi verborum; aliud esse ibi ex efficacia verborum: nam esse ibi ex vi verborum, nihil est aliud, quam esse ibi quia veritas verborum id praecise postulat: Esse autem ibi ex efficacia verborum, est, esse per actionem realem verborum. Unde dicunt ex vi verborum esse ibi animam, vel formam cadaueris, non secundum rationem specificam; sed praecise ut constituit corpus humanum; tamen ex efficacia verborum, esse ibi totam animam secundum omnes suos gradus; vel totam formam cadaueris.

Sed contra Primo, Quia verba id solum efficiunt, quod significant; nam tota ratio efficiendi est ipsa significatio: ergo, si anima ut anima, non est ibi ex vi significationis verborum, neque etiam erit ex efficacia verborum; quia efficacia non potest se extendere ultra significationem; alioqui etiam vnio hypostatica esset hic ex vi verborum. Secundo, Quia non est aliquis gradus genericus communis animae & formae cadaueris, quo constituitur corpus humanum; nam corpus humanum viuum & mortuum aequiuoce dicitur; nec in aliquo genere propinquo conueniunt. Tertio, Quia hinc sequetur nomen corporis aequiuoce accipi in forma consecrationis: nam non accipitur pro corpore viuo vel mortuo determinate; sed indifferenter, ut extendit se ad utrumque. Unde vltimus sequitur, non idem corpus per consecrationem esse modo in Eucharistia, quod olim fuisse in triduo mortis, si Apostoli tunc consecrassent. Et, non esse idem, quod olim iacuit in sepulchro. Quod est contra Ambrosium lib. de his qui Mysterijs initiantur cap. 9. Denique sequitur, transubstantiationem, quae nunc fit, esse diuersae speciei ab ea, quae facta fuisse in triduo mortis.

Altera igitur sententia, quae verissima videtur, est: Corpus solum includere formas partiales partium heterogenearum; ut formam ossis, carnis, nerui, cartilaginis, cerebri, iecoris, cordis; & reliquarum. Probat, Nam certum est Corpus Christi, ut est in Sacramento ex vi verborum, constare carne, osse, neruo, &c. Ioannis 6. praecisus hisce à ratione viui & mortui. Atqui caro, os, cerebrum; &c. non videntur solis accidentibus differre, sed etiam formis quibusdam substantialibus, imperfectis tamen, & preparatorijs ad formam sublimiorem, scilicet animam; ut docent omnes Medici, quibus hac in re est maxime credendum. Nam corpus humanum non solum animae est receptaculum, sed etiam instrumentum: ergo has formas includet. Quae sententia longè dignior est Corpore Christi, quam altera, quae formam cadaueris introducit; quam etiam dicit hypostaticè vnitam in triduo mortis; & futuram fuisse in Sacramento,

si quis Apostolorum in triduo mortis celebrasset. Simili modo sanguis formam suam habet, qui hic est ex vi verborum.

Petes, Vtrum Sanguis hic sit per modum continui, an discreti?

Respondeo, Nunc Sanguinem, tam sub specie panis, quam sub specie vini, esse diuisum secundum distinctionem venarum & arteriarum, quibus in Corpore Domini continetur. Ratio est, Quia non est extra naturalia sua vasa. Quod si in triduo mortis facta fuisset consecratio, quando Sanguis varijs locis sparsus erat, credibile omnino est, illum Sanguinem futurum fuisse per modum continui; quia fuisset extra naturalia sua vasa, quibus separatur. Locorum autem externorum distinctio non necessario debuisset seruari; quia loca ipsa non erant ponenda in Eucharistia. Simile fuisset in particulis Corporis, si ante Incarnationem hoc mysterium fuisset institutum. Etsi enim particulae illae infinitis locis extra Sacramento dispersae fuissent, tamen eadem particulae in Sacramento fuissent continuae & vnitae.

DVBIVM II.

Vnum Verbum diuinum sit in Eucharistia per concomitantiam, an ex vi verborum?

Respondeo; Per concomitantiam. Colligitur ex Concilio Trident. sess. 13. cap. 3. vbi insinuat, solum Corpus esse sub specie panis; & solum Sanguinem esse sub specie vini ex vi verborum; cetera vi connexionis cum his. Diuinitas, inquit, ibi est propter admirabilem eius cum corpore, & anima hypostaticam vnionem; vbi per diuinitatem intelligit ipsum Verbum diuinum, quod per se primo vnitur corpori & animae. Quod si diuinitas est ibi solum ob vnionem cum corpore, & anima; ergo non ex vi verborum, sed ob connexionem, quam habet cum eo, quod ibi est ex vi verborum: ergo concomitanter.

Dices, Verbum diuinum ait, Hoc est Corpus meum: ergo significat expressè hoc Corpus esse vnitum hypostaticè Verbo: ergo Verbum est ibi ex vi verborum consecrationis.

Respondeo; Si ita expressè dixisset: Hoc est Corpus meum, hypostaticè vnitum; vel Hoc est Corpus Filij Dei; non esset dubitandum, quin diuinitas hic esset ex vi verborum; nam proprietates verborum postularer, ut Corpus, quatenus est in Eucharistia, sit vnitum diuinitati. At non ita dixit, sed solum: Hoc est Corpus meum; per quod tantummodò significatur identitas Corporis, quod est in Eucharistia, cum eo quod in forma sua naturali est vnitum Verbo; non autem quod illam vnionem etiam habeat in Eucharistia: nam etsi poneremus in Eucharistia non esse vnitum Verbo; tamen verum erit dicere: Hoc est Corpus meum.

Hinc colligitur etiam Patrem & Spiritum sanctum esse in hoc Sacramento concomitanter; sed concomitantiam mediata; quia ex vi connexionis cum diuinitate Verbi, & ipso Verbo. Sicut enim Verbum diuinum est ibi peculiari modo ex vi connexionis cum Corpore Christi, quae est concomitantia immediata; ita Pater & Spiritus sanctus sunt ibi peculiari modo ex connexionem cum Verbo in diuinitate; quae est concomitantia mediata. Omnia tamen haec ibi verissime sunt, & perfectissime.

ARTI-

An Sanguis in Sacramento sit per modum continui, an discreti.

Affirmatur.

Vergetur ex verbis Conc. Tridentini.

Obiectio.

Solutio.

Pater & Spiritus etiam concomitantur in hoc Sacramento.

ARTICVLVS III.

Verum totus Christus sit sub qualibet parte specierum panis, & vini?

Respondeo breuiter, & Dico Primò: Totus Christus est sub qualibet particula specierum panis, & vini, saltem post fractionem seu diuisionem ipsarum. Est fide tenenda. Probatur ex Concilio Florentino, Sub qualibet quoque parte hostia consecrata, & vini consecrati, separatione facta, totus est Christus. Concilium Trident. sess. 13. cap. 3. Qua propter, inquit, verissimum est, eandem sub altera specie, atque sub vtraque contineri. Totus enim & integer Christus sub panis specie, & sub quauis ipsius speciei parte: totus item sub vini specie, & sub eius partibus existit. Can. 3. Si quis negauerit, sub singulis cuiusque speciei partibus, separatione facta totum Christum contineri, anathema sit. Idem docet Hilarius Papa apud Gratianum de Consecratione dist. 2. Canone. Vbi pars est Corporis, ibi & totum. Eadem ratio est in Corpore Domini quia in Manina, quod in eius figura praesens, de quo dicitur, qui plus collegerat, non habuit amplius: non enim est quantitas visibilis in hoc estimanda mysterio, sed virtus Sacramenti spiritualis. Et ibidem Augustinus Canone Singuli autem totum accipiunt Christum Dominum; & in singulis portionibus totus est; nec per singulos numeratur, sed integrum se in singulis praebet. Eucherius Lugdunensis homil. 5. Paschatis: Corpus Christi tantum est in exiguo, quantum esse constat in toto: quod cum Ecclesia fidelium sumit, sicut plenum est in vniuersis, ita integrum in singulis. Denique Auctor quidam Graecus apud D. Thomam in Cateua Luc. 22. Totum Corpus & Sanguinem suscipit, etiamsi mysteriorum partem accipiat. Nam sicut vnum sigillum diuersis suam figuram impartitur, & integrum manet post distributionem: & sicut vna vox penetrat ad multorum auditum: sic nulli dubium sit Corpus & Sanguinem Domini in omnibus reperiri. Vide Guitmondum lib. 1. de Eucharistia, pagina 2. & sequentibus; vbi id docet ex similitudine vocis, & animae rationalis.

Ratio est, Quia Christus est in hoc Sacramento per modum substantiae spiritualis & inextensa, sicut anima in corpore: ac proinde necessarium totum manet sub singulis portionibus, praesertim, cum non desinat ibi esse, quamdiu species saluae consistunt, seu quamdiu substantia panis non desisset. Dico Secundò, Totus Christus etiam est sub quauis particula specierum, quantumvis exigua, ante diuisionem. Est certa haec propositio, licet non de fide, quia non est expressè definita. Contrarium tamen censendum est temerarium, & errori proximum. Colligitur ex Concilio Trident. sess. 13. cap. 3. vbi non meminit separationis. Et tenent omnes Doctores, praeter Albertum dist. 13. art. 11. qui videtur sentire Christum esse sub tota hostia ante diuisionem, non autem totum sub singulis partibus: verum diuisa hostia, subito totum incipere esse sub singulis particulis diuisis. Sicut in speculo integro vna tantum apparet imago; sed eo fracto tot apparent, quot sunt fragmenta. Sed Probatur Primò, Si non est totus sub singulis partibus ante diuisionem, ergo neque post.

Nam diuisio sola non potest eum constituere, vbi non erat; cum sit actio, quae etiam à bestia fieri potest. Neque valet illa similitudo allata de speculo: nam fracto speculo, etiam diuiditur reflexio radiorum; vnde pro vna magna imagine apparent multae paruae. At Christus non diuiditur per diuisionem hostiae; nec est maior sub magna hostia, quam sub parua.

Probatur Secundò, Si non est totus in singulis particulis, ergo vnum membrum erit in hac parte, aliud in illa; v. g. Caput in superiore, pedes in inferiore; ac proinde versa hostia sequetur indecens motus & situs Corporis Christi. Itè diuisa hostia pars à parte distrahetur: sicut in omnibus fieri videmus, quae partibus suis per aliud diffusa sunt.

Probatur Tertiò, Cum partes hostiae sint homogeneae, & eiusdem rationis, nulla est ratio, cur potius caput sit in hac parte, quam in illa: ergo est in omnibus. Idem dicendum de pectore, pedibus, & ceteris. Ergo omnes partes Corporis Christi sunt in singulis particulis hostiae.

Probatur Quarto, allata ratione: Quia ex vi conuersionis, Corpus Christi est vbicumque fuit aliquid substantiae panis: nam tota substantia panis conuertitur in Corpus Christi: quare necesse est, vt Corpus Christi succedat sub omnibus particulis specierum, sub quibus antè erat substantia panis. Atqui substantia panis erat sub minutissimis quibusque: ergo ibi iam est Corpus Christi.

Quòd verò etiam totum sit ibi, probatur ex modo existèdi: nam existit ibi indiuisibiliter, per modum substantiae spiritualis; sicut Angelus vbicumque est, totus est. Vnde vltèrius sequitur, manere totum etiam post separationem partium: nam ita manet, sicut manura erat substantia panis, in cuius locum succedit: atqui substantia panis manura erat, donec species corrumperentur: ergo tam diu etià manere debet Corpus Christi.

Dices, Ergo Christus est infinitus in hoc Sacramento; & habet infinitas praesentias. Patet sequela, quia nullus est determinatus numerus particularum panis: nam in homogeneis non dantur minima naturalia coniuncta: nulla enim est pars panis tam parua coniuncta toti, quin sub minore existat forma panis.

Respondeo, Admitto totum, esse infinitus. Id enim quodammodo commune est omnibus rebus indiuisibiliter in aliquo loco diuisibili existentibus; vt Angelo, & animae rationali. Est tamen discrimen, quòd etsi Angelus quodammodo sit infinitus praesens, illae tamen praesentiae sunt solùm veluti partiales, & inadæquatæ; nec possunt naturaliter diuidi in plures totales: praesentiae autem Christi, quibus praesens est singulis particulis speciei panis & vini, sunt diuisibiles in praesentias totales & adæquatas: nam facta diuisione hostiae, totum Corpus Christi habet adæquatam, & perfectam praesentiam in vtrauis parte. Haec tamen diuisio non potest naturaliter fieri in infinitas praesentias totales; quia deueniret tandem ad partes tam exiles specierum, vt sub eis non possit substantia panis seorsim conseruari. Vide lib. 12. de Perfect. diuinis c. 16. n. 126.

Dico Tertiò, Totus Christus non solùm est sub singulis particulis hostiae, sed etiam sub singulis punctis, & terminis indiuisibilibus; quamuis cum non nullo discrimine.

10 Christus est totus sub qualibet particula post diuisionem.

Florentinū. Trident.

Hilarius Papa.

Augustin.

Eucherius.

Auctor Graecus.

Guitmondus.

Ratio.

11 Christus ante diuisionem, est sub quauis particula.

Negat Albertus.

A simili.

Probatur conclusio.

Ab indecenti.

Ex vi conuersionis.

Ex modo existendi.

Christus potest dici in Eucharistia esse infinitus.

Differentia inter praesentiam Angelum in loco, & Christi in Eucharistia.

12 Christus etiam est hic sub singulis punctis specierum.

Probatur Primò, Quia Christi Corpus in singulis partibus existit indiuisibiliter, sicut Angelus in corpore assumpto, & anima in corpore humano: atqui hæc existunt tota in singulis punctis: ergo etiam Corpus Christi.

Secundò, Quia Corpus Christi habet presentiam continuâ per totas species intimè diffusam: ergo singulis punctis specierum respondet intimè aliquid presentie Christi; ac proinde totum Corpus Christi: nam ubi est aliquid eius, ibi est totum; cum sit modo indiuisibili.

Dices, Sub puncto specierum non erat substantia panis, cum hæc necessariò sit extensa; sed solum punctum substantie, qui est modus substantialis: ergo ibi non est Corpus Christi.

Respondeo Negando Consequentiã: Hinc enim solum sequitur, Corpus Christi non esse sub singulis punctis præcisè ex vi conuersionis, & presentie adæquatâ; non tamen sequitur, quin possit ibi esse ratione modi indiuisibiliter existendi, & inadæquatè. Nam quidquid existit indiuisibiliter, hoc ipso quo continuè existit sub aliquo toto, necesse est, vt non solum sub omnibus partibus, sed etiam sub omnibus punctis existat. Hæc tamen existentia non est adæquata; quia non potest existere sub solo puncto; sicut nec anima potest existere in solo brachio; quamuis ibi sit tota: quò fit, vt nec punctum, nec superficies hostie possit seorsim consecrari, quamuis singula particula possint.

Hinc patet, Aliter esse sub punctis, aliter sub partibus. Nâ sub singulis partibus est directè ex vi conuersionis: omnis enim particula panis, est panis; ac proinde conuertitur in totum Corpus Christi. Deinde est ibi adæquatè: nam sub singulis potest seorsim conseruari, sub quibus substantia panis conseruari poterat. Sub punctis autem solum est concomitanter, nempe propter modum existendi indiuisibiliter & continuè per totas species.

ARTICVLVS IV.

Vtrum quantitas dimensua Corporis Christi sit in hoc Sacramento?

Sunt tres sententiæ. Prima est Durandi dist. 10. quæst. 2. qui, cum distinguat quantitatem realiter à re quantâ, putat esse probabile, Corpus Christi esse in Eucharistia sine suâ quantitate, ceterisque accidentibus quantitatem comitantibus; vt colore, figura, &c.

Ratio ipsius est, Quia Corpus Christi est in Sacramento, non per modum quantitatis, sed per modum substantie: atqui substantia ex se non requirit quantitatem; quin potiùs per eam impeditur, ne sub alia quantitate possit existere: nam vna quantitas excludit alteram. Addit tamen; licet Corpus illud careat quantitate in Sacramento; non tamen carere reali inherentiâ quantitatis, quæ est in cælo.

Altera est Guil. Occam in 4. q. 4. & in Tractatu de hoc Sacramento cap. 29. & Gabrielis in Canonem lectione 43. qui docent quantitatem non distingui re ipsa à re quantâ; sed esse duntaxat illius quendam modum, scilicet extensionem in

spatio; qui modus etiam reperitur in accidentibus. Vnde dicitur in Sacramento Eucharistie esse totum Corpus Christi cum omnibus accidentibus, quæ sunt res quedam distinctæ; non tamen cum modis, qualis est quantitas. Quare ibi esse sine quantitate. Partes autem Corporis Christi sese penetrare, sic tamen vt seruentur integra organa, cum suis dispositionibus necessarijs.

Tertia Sententia est communior Doctorum, in Eucharistia esse totam quantitatem Corporis Christi. Ita D. Tho. hic, Scotus dist. 10. q. 1. Bonauentura, Richardus, Paludanus dist. 10. vel 13.

Dico Primò, Si quantitas accipiat pro actuali extensione Corporis Christi, vel accidentium corporalium, sicut videntur accipere Gabriel & Occam; sic haud dubiè quantitas dimensua Corporis Christi non est in hoc Sacramento. Patet, quia Corpus Christi est hic modo indiuisibili, nõ extenso, vt dictum est: ergo ille modus extensionis, quem habet in cælo, non est hic.

Notandum tamen, hanc actualem extensionem impropiè dici quantitatem; nam infinitis modis variari potest manente eadem quantitate; vt patet, cum quis ceram nunc in longum protrahit, nunc in planum, nunc in rotundum format. Quantitas enim propriè, vel est accidens aliquod realiter distinctum à re quantâ, illam intrinsecè ita disponens, vt postulet naturaliter habere partem extra partem: vel certè, est ipsa rei entitas, vt apta extendi, sic vt naturaliter extensionem postulet.

Dico Secundò, Certum est totam magnitudinem, seu molem Corporis Christi esse in Eucharistia; sed modo indiuisibili, sic vt Sacramentalibus speciebus non coextendatur; sed tota sit sub singulis partibus earum; siue hæc moles sit quid distinctum à re quantâ, siue non.

Probatur Primò, Quia Concilium Trident. sess. 13. cap. 3. & can. 2. docet sub speciebus panis non solum esse Corpus Christi, sed etiam Sanguinem, Animam, & Diuinitatem, idque, propter naturalem concomitantiam seu vnionem cum corpore: ergo cum similiter quantitas molis naturalem habeat vnionem cum Corpore Christi, (nam vel est ipsum corpus, vel accidens eius inseparabile) necessariò debet ibi esse. Secundò, Corpus Christi in Sacramento nunc est viuens & animatû: ergo suis organis, & necessarijs dispositionibus distinctum; quæ distinctio, & dispositio sine quantitate esse nequit. Sed maxima difficultas est, vt hoc mente concipiatur. Vnde

Dico Tertiò, Molem Corporis Christi existere in puncto, non per condensationem, neque propriè per penetrationem partium mutuum; sed per hoc, quòd omnes partes, diuinâ virtute, quasi confluant in punctum, sine penetratione, aut condensatione; sed altiori modo.

Ac primum, quòd condensatio hic locum non habet: Patet, quia postulat extensionem. Condensatio enim est, dum multum materie est sub extensione exigua. Deinde, condensatio mutaret partes Corporis Christi contra naturam. Nam cerebrum, v.g. fieret multò densius, quàm patiatur naturalis dispositio: similiter ceteræ partes, vt pulmo, &c.

Pari ratione nec penetratio hic locum habet: Tum quia non potest esse sine extensione partium, quæ nullo modo hic admitti potest, vt supra ostensum est: Tum quia vna replicatio penetraret alias

13
Christus
aliter sub
punctis,
aliter sub
partibus
continetur.

14
1. Opinio
Durandi.

2. Opinio
Occami.

3. Com-
munis.

15
Christus
hic non
habet
actualem
extensio-
nem.

Quid pro-
priè sit
Quantitas.

16
Est hic cõ-
tota ma-
gnitudine
sui Corpo-
ris; sed
modo in-
diuisibili.

17
Est cum
tota sua
mole in
puncto.

Non tam-
per Con-
densatio-
nem.

Nec per
Penetra-
tionem.

ret alias infinitas in eadem parte hostiæ; nam in singulis particulis hostiæ necesse est totum Corpus Christi reperiri. Tum denique, quia concipi potest alius modus magis spiritualis, & dignus tanto mysterio: qui explicatur hac similitudine. Sicut anima rationalis, etsi indivisibiliter existat; tamen configurat se corpori humano per totum diffusa, & etiam in extremitatibus existens: tamen separata confluit in punctum, retinens eandem configurationem veluti in radice. Ita diuinâ virtute corpus humanum potest, veluti confluere, & se contrahere in punctum, manente tota mole, seu quantitate, & partium distinctione. Simile esset, si lux penetrans corpus humanum, eiusque figuram contrahens, per se existens conseruaretur: posset enim contrahi, & confluere in punctum, & rursus in eandem figuram explicari. Et confirmatur; quia nihil est in corpore humano, quod diuinæ potentie ad hoc repugnet; vt patet ex solutione argumentorum.

Contra Obijciunt hæretici. Primò, Ex Diuo Augustino epist. 57. ad Dardanum: *Spatia locorum tolle corporibus, & nusquam erunt; & quia nusquam erunt, non erunt.*

Respondeo; Loquitur Augustinus de corporibus, vt naturaliter existunt; alioquin manifestè esset falsum: certum enim est, extra mundum non esse locorum spatia, & tamen Deus posset ibi corpora ponere, & conseruare.

Obijciunt Secundò, De essentia quantitatis est esse extensam, & habere partem extra partem, & partem distare à parte: ergo si in hoc puncto hostiæ est caput Christi v. g. non sunt ibidem pedes; ac proinde non tota eius quantitas est sub quavis particula.

Respondeo; Non esse de ratione quantitatis, vt actu extensa sit, aut actu partem extra partem habeat; sicut nec de essentia accidentis est, vt actu sit inhærens; vel substantiæ, vt actu per se sit existens; vt patet in humanitate Christi. Sed sicut solum aptitudo ad inhærendum, vel per se existendum, est de essentia ipsorum; ita quoque de essentia quantitatis solum est, vt habeat partes distinctas, & continuatas, quæ naturaliter aptæ sint & possunt esse extra se inuicem, & extensæ. Non igitur in actuali extensione ratio quantitatis consistit, sed in potenciali. Potest itaque Deus actuali extensionem tollere, tanquam accidentariam proprietatem quantitatis, seruata integrâ quantitatis essentia; sicut potest ab eadem quantitate impenetrabilitatem tollere, & efficere vt instar spiritus possit penetrare & penetrare, & ab accidente inhærentiam actualem; & à substantiâ, substantiam, seu modum subsistendi per se; quæ tamen non minus sunt ipsi intrinsicæ, quam extensio actualis quantitatis. Quod etiam confirmari potest ex Scriptura Matth. 19. vbi Dominus ait: *Deo possibile esse, vt camelus transeat per foramen acus; vt passim docent Patres in hunc locum; sicut Origenes, Hilarius, Hieronymus, & Chrysostomus. Et D. Augustinus lib. 2. questionum Evangelicarum q. 47. & lib. de Spiritu & littera cap. 1. hinc aperte dicit, id esse facilius, quam vt diues retinens diuitias, intret in regnum caelorum: quod etsi naturæ viribus sit impossibile, tamen quotidie per gratiam Dei fieri videmus.*

Potest igitur virtute diuinâ tota quantitas Corporis Christi in punctum colligi; ita vt pedes

& caput in eodem puncto sint. Rectè tamen dicuntur pedes esse extra caput; quia etsi simul sint in puncto, nõ tamen propriè se inuicè penetrant; nec sunt sibi immediata; nam medium corpus interuenit. Dices, saltem nulla est distantia inter partes, si simul sint. Respondeo, Non est localis distantia; est tamen quædam distantia inter eas, quam vocant *quantitativam*; quæ consistit in hoc, quòd partes inter se ordinem habeant, ita vt prima continuetur secundæ, & secunda tertiæ, & tertia quartæ; & sic deinceps: caput enim continuatur collo, non pedibus; collum pectori, & sic deinceps absque vllâ confusione. Vnde cum inter caput & pedes tota moles media intercedat, dicuntur distare quantitatiuè, seu distantia intrinsecâ.

Obijciunt Tertio, Saltem Corpus Christi non habet in Eucharistia suam naturalem figuram; quia hæc intrinsecè requirit extensionem partium. Figura enim nascitur intrinsecè ex diuerso partium situ.

Respondeo, Non habet figuram illam situalem; sed habet organicam, id est, eam, quæ nascitur ex intrinsecâ partium compositione: quæque enim pars organica habet suam intrinsecam molem, dimensionem, mensuram, & vnionem cum aliâ parte sibi conueniente. Quod explicari potest, Primò; Exemplo cochleæ, quæ aliam habet figuram situalem, dum expansa progreditur; aliam dum se contrahit in globum, vel spheram; tamen retinet eandem organicam figuram: partes enim singulæ retinent suam intrinsecam structuram. Secundò, Exemplo corporis humani; si fingamus illud habere diuinitus eam vim, vt instar spiritus possit se in punctum contrahere, manente intrinsecâ cuiusque partis structurâ, continuatione, & distinctione.

Obijciunt Quarto, Maius non potest contineri sub minore: ergo &c. Respondeo; Id quod in se maius est, potest esse sub minore, si accipiat aliud modum existendi; sicut, si per penetrationem exteriora introrsum cedant. Aduerte tamen Corpus Christi, vt est in Eucharistia, non esse propriè maius, vel minus quantitate hostiæ; quia eius quantitas, vt est ibi, non est vllò modo quantitati hostiæ commensurabilis: nam est ibi per modum rei spiritualis.

Obijciunt Quintò, & vltimo, Res spiritualis non potest existere in corpore diuisibiliter: ergo res corporalis non potest existere indiuisibiliter.

Respondeo Negando Consequentiam: Spiritus enim non potest esse in corpore diuisibiliter, quia in se est indiuisibilis; ac proinde non potest per corpus diffundi secundum partes, cum nullas in se habeat. Corpus autem potest esse indiuisibiliter; quia etsi in se sit diuisibile, tanquam partes eius possunt contrahi in punctum.

DVBIVM I.

Vtrum quantitas & cetera accidentia sint in Eucharistia concomitanter?

Respondeo & Dico Primò, Si quantitas est re distincta à re quantâ, est in Eucharistia concomitanter. Ita D. Thomas hic, & passim Doctores dist. 10. Ratio est, quia transsubstantiatio, quæ fit virtute verborum, non terminatur ad quantita-

Partes Christi se inuicem penetrant

Et habent inter se distantiam.

Et figuram organicam.

21

Corpus Christi, vt hic est, nõ maius nec minus est quantitate hostiæ.

22 Quantitas,

Sed modo quodam sublimi, qui explicatur similitudine.

18 Obiectio. es hæreticorum solvuntur.

19

De ratione quantitatis non est, vt actu sit extensa.

Potest actualis extensio à quantitate tolli.

quantitatem; sed ad solam substantiam Corporis Christi: ergo quantitas, & alia accidentia, non sunt hic ex vi verborum: ergo per concomitantiam. Confirmatur, Quia veritas verborum non postulat, nisi vt hic sit substantia Corporis Christi, constans ossibus, nervis, carne, &c. Atqui substantia corporis humani non includit in suo conceptu accidentia; sed formas substantiales quibus vnumquodque organum constituitur: quamuis, vt conuenienter naturæ suæ existat, accidentia requirantur.

Dixi, si quantitas est res distincta à substantiâ: nã, si non distinguitur, est hic ex vi verborum; sicut & ipsa corporis substantia.

23
Accidentia
corporis
absoluta
à loco.

Dico Secundò, Omnia etiam accidentia corporea, quæ Corpori Christi per se conueniunt sine ordine ad locum, sunt etiam in Eucharistiâ; & quidem cõconcomitanter. Ita D. Thomas hic & communis sententia Doctorum. Et colligitur ex Concilio Trident. sess. 13. cap. 3. Ratio est; quia hæc omnia sunt extra substantiam Corporis Christi: ergo non sunt hic ex vi verborum. Necessariâ tamen connexionem habent cum illo corpore, ita vt corpus sine illis non sit perfectum, nec tamen à loco dependent: ergo debent ibi esse concomitanter. Itaque hic est claritas illius corporis, & imcompatibilitas, & subtilitas, & agilitas; & aliæ qualitates naturales & supernaturales. Figura tamen situalis, & extensio non est hic, quia pendet ex commensuratione ad locum.

Notes glo-
siosa.

24
Accidentia
Animæ
Christi
perpetua.

Dico Tertio, Omnes quoque Animæ qualitates naturales & supernaturales, omnesque eius perpetuæ functiones sunt in Eucharistiâ, & quidẽ concomitanter; v. g. lumen gloriæ, visio beatificæ, charitas, & cetera illius Animæ beatissimæ dona. Ratio est; quia hæc omnia necessariam habent connexionem cum illa anima; & anima cum corpore: ergo & illa cum corpore habent necessariâ connexionem.

25
Accidentia
facile
mobilia;

In triduo
mortis.

De Accidentibus autem corporis, vel animæ quæ facillè mutantur; vt sunt cogitationes volubiles, & volitiones, operationesque sensuum, probabile est, non esse in Eucharistiâ: quia nullâ stabilem connexionem habent cum anima vel corpore, neque sunt necessaria ad eius perfectionem. Confirmatur; Quia alioqui fatendum erit assidue in Eucharistiâ fieri eas mutationes, quæ fiunt in corpore, vel anima Christi extra Sacramentum in cælo; quod non est credibile. Probabile tamen valde est, si quis Apostolorum in triduo mortis confecisset Eucharistiâ, eamque seruasset vsque ad resurrectionem, Corpus Christi sub speciebus recepturum fuisse animam, & reliquas perfectiones naturales, & supernaturales, quas extra accipiebat. Ratio est, quia non conueniebat vt corpus illud in Eucharistiâ maneret mortuum, & imperfectum, quando in statu naturali viuens & perfectum erat.

D V B I V M I I.

Quomodo intelligendum sit, quod ait D. Thomas Quantitatem Corporis Christi existere sub singulis partibus hostiæ, eò quod sit ibi concomitanter?

16 R Espondeo, Omnia explicatio Caietani, quæ bene refutatur à Scoto dist. 10. q. 1.

Sensum D. Thomæ esse, quantitatem ibi esse, non propter seipsam; sed propter substantiam Corporis Christi, quam afficit: vnde oportere, vt accommodetur ipsi corpori, & talè modum existendi habeat, qualem habet corpus: quare, cum substantia corporis existat indiuisibiliter, oportere vt etiam quantitas similiter existat.

Quantitas
est in Eu-
char. pro-
pter sub-
stantiam
corporis,

ARTICVLVS V.

Utrum Corpus Christi sit in hoc Sacramento, sicut in loco?

R Espondeatur Negatiuè. Ratio est, Quia Corpus Christi est sub speciebus, sicut substantia sub accidentibus, excepta informatione: atqui substantia non est sub accidentibus, tanquam in loco. Vide D. Thomam.

27

D V B I V M I.

An saltem respectu spatij sit velut in loco? Spatium enim manet immobile dum transfertur Corpus Christi, sicut locus manet immobilis dum transfertur locatum.

R Espondeo; Corpus Christi verè & propriè est in hoc spatio, in quo sunt species, eò modo, quo res spirituales sunt in loco; sicut Angelus est in spatio corporis assumpti, & anima rationalis in spatio corporis humani. Colligitur ex Concilio Trident. sess. 13. cap. 1.

Responso
est afir-
mans.

Probatur; Quia vt aliquid dicatur esse propriè hic, vel ibi, non est necesse, vt loco coextendatur per partes, sicut corpora; sed potest esse totum in singulis loci partibus, & punctis; qui modus existendi hîc, vel ibi, est perfectior, quam corporum; quia totam rem colligit in omnia puncta spatij. Et hoc modo Christi Corpus in Sacramento existens est in loco, adeo vt speciebus detractis possit diuinitus conseruari in eadem designatione vbi erat antè, non minus, quam Angelus, quando corpus assumptum euauit, potest permanere in eodem loco.

D V B I V M I I.

Utrum sit hic Circumscriptiuè, an Definitiuè?

R Espondeo, Propriè neutro modo; vt docet D. Thomas: sed nouo modo, qui est sine exemplo. Non Circumscriptiuè: quia per partes non coextenditur spatio, nec superficies ambiens ei configuratur. Non etiam Definitiuè: quia non ita est hic, quin ex vi huius modi existendi possit simul esse alibi naturaliter sine nouo miraculo; vt patet diuisâ hostiæ, & in diuersa translata. Id autem, quod Definitiuè dicitur esse alicubi, ita debet ibi esse, vt naturaliter repugnet ei esse alibi, ex vi illius modi existendi.

Christus
hic est in
loco nouo
modo, qui
est sine ex-
emplo.

ARTICVLVS VI.

Utrum Christi Corpus sit mobilitèr in hoc Sacramento?

R Espondeo, & Dico Primo, Corpus Christi in hoc Sacramento verè & propriè transfertur; ac

Christus
ad motum
specierum
mouetur,

tur; ac proinde mouetur de loco in locum ad motum specierum. Est certa. Nam Concilium Trident. sess. 17. cap. 6. definit: *Christum unigenitum Dei Filium in processibus circumgestandum*: quæ circumgestatio non potest fieri sine motu locali. Et ratio est, quia Corpus Christi est realiter connexum speciebus: ergo dū species transferuntur de loco in locum, simul transit Corpus Christi de loco in locum. Vnde reiicienda est sententia Durandi dist. 10. q. 3. quam approbat Caietanus hoc loco; scilicet Corpus Christi, nec per se, nec per accidens moueri ad motum hostiæ; sed solum dici moueri denominatione extrinseca. Neque id sentit D. Thomas: nam vult Christum moueri secundum esse, quod habet in Sacramento; quamuis secundum esse, id est, secundum modum essendi, quem habet in celo, maneat immobilis: atqui esse, quod habet in Sacramento, est illi Corpori intrinsecum: ergo motus, quo mouetur secundum illud esse, est illi intrinsecus. Deinde, si solum diceretur moueri per denominationem extrinsecam, cō quod species moueantur; etiam diceretur calefieri, frige fieri, quia species has mutationes subeunt: quod tamen D. Thomas non concedit. Nec obstat, quod dicat, *illud moueri per accidens*; quia id solum est, non moueri per se primo; sed ad motum specierum; sicut mouetur anima, dum quis transfert corpus: hinc tamen non sequitur, animam non habere ibi motum intrinsecum.

Durandus & Caietanus negat.

D. Thomas explicatur.

31 Traslacione acquirunt intrinsecum vbi nouum.

Dico Secundo, Corpus Christi in tali translatione, seu motu, acquirunt intrinsecum vbi nouum seu nouam presentiam ad nouum spatium. Ita Scotus dist. 6. q. 6. Gabriel lectione 47. & sequitur ex priore propositione. Patet, Quando enim Eucharistia deferretur ad infirmum, incipit Corpus Christi realiter esse presens infirmo, cum antea non esset presens: ergo acquisiuit nouam presentiam. Neque verum est, illam presentiam solum esse in speciebus: nam ipsummet Corpus Christi est realiter, & substantialiter presens, non minus quam Angelus erat presens, dum in corpore assumpto loquebatur Tobia.

Confirmatur; Quia Deus detractis speciebus, posset conferre Corpus Christi in eodem loco; & tunc ipsum esset presens, & non species. Similiter posset illud tunc mouere de loco in locum, tanquam rem spiritalem. Ergo secundum se vere presens est, & non tantum ratione specierum, per denominationem extrinsecam. Ut omittam, quod hoc parum videatur differre à presentia, quam ponunt hæretici. Esse enim presens per symbolum seu figuram, est esse presens extrinsece.

D. V. B. I. V. M. I.

A quo moueatur Corpus Christi, dum mouetur speciebus?

Quidam volunt moueri à Deo: alij ab Anima Corporis Christi. Vide Scotum dist. 10. quest. 6.

Respondeo, Corpus Christi moueri ad motum specierum ab eo, qui mouet species. Ita D. Thomas, & communiter Doctores; estque certa. Probatur Primo, Nam de fide est, nos vere manducare Carnem, & bibere Sanguinem Domini: Matth. 26. Iohannis 6. & ad Corint. 11. ergo nos mouemus Corpus, & Sanguinem Domini. Patet

32 Corpus Christi mouetur ab eo qui mouet species.

consequentia: nam *manducare & bibere* duo requirunt: Primò, motum quandam localem rei quæ sumitur; debet enim trajici ex ore in stomachum. Secundo, vt hic motus fiat à manducante vitaliter; id est, per potentias animæ: vnde si hæc traiectio fiat per alium, v. g. mediante fistulâ, non erit manducatio. Vnde patet, Corpus Christi non moueri à solo Deo, aut à sola Anima Domini: quia sic traiectio non fieret à manducante. Probatur Secundo, Concilium Trident. definit *Corpus Christi esse circumgestandum in supplicationibus*, à Sacerdote scilicet, non à Deo, vel Anima Christi. Probatur Tertio: Ratione, Quia sicut antea substantia panis firmiter annexa erat speciebus per naturalem vnionem cum ipsis, sic vt nulla vis creata posset illas separare manentes saluas: ita Corpus Christi, quod succedit in locum panis, firmissimè connectitur speciebus, non mediante aliqua vnione formali, sed mediante vnione effectiua; qualis est, qua magnes vnit sibi ferrum: & simili modo species vnuntur Corpori Christi, ita vt sit mutua vnio effectiua, sicut inter panem & species erat mutua vnio formalis. Huius signū est, quod Corpus Christi tam diu maneat, quam diu saluæ sunt species. Hæc igitur vnio & connectio mutua, causa est, cur motus speciebus necessario etiam moueatur Corpus Christi: sicut, si moueas magnetem, necessario etiam moueas ferrum, quod magnes sibi vnuit.

Concilium Trident.

Inter Christum & species est vnio effectiua. hinc ipse mouetur, ad motum carum.

Notandum tamen est, Deum posse mouere Corpus Christi extra species; & illud rursus ponere sub speciebus. Imò probabile est, Animam Christi per dotem agilitatis posse mouere Corpus suum in Eucharistia, etiam extra species; & rursus speciebus subintroducere, cessante illa vnione effectiua: & tunc Corpus Christi per se primo moueretur; quia motus ab ipso inciperet, non à speciebus. Idem credibile est posse Angelum. Vide Gabrielem lectione 45.

33 Potest moueri Corpus Christi extra species à Deo, vel à sua anima.

D. V. B. I. V. M. I.

Vtrum mutatio facta in Corpore Christi, quæ ierit in Eucharistia, etiam fiat in illo, vt est in celo; vel contra? Idem queri potest de omni corpore existente in duobus locis?

Respondeo Negatiue. Et quidem id manifestum est in motu locali: quia implicat, vt motus localis, quem Christi Corpus habet in Eucharistia, sit idem numero in celo. Ratio est; quia presentia, seu vbi, ad quod terminatur motus localis, est essentialiter immobilis: vnde essentialiter differt ab omni alia presentia.

34 Negatur.

Sed maior difficultas est de motu alterationis: vt de calefactione, frige factione, &c.

Verum dicendum est, ex naturâ rei non transferri has mutationes, aut terminos earum, quidquid alij dixerint; sed solum ex diuino beneplacito.

35

Quod non ex natura rei: Probatur, quia si corpus hic existens & Romæ, calefiat hic, non ideo calefiat Romæ: ergo ex naturâ rei non transfertur hæc mutatio.

Ex natura rei nec motus alterationis, nec termini earum transferri vel replicari possunt.

Antecedens patet: Primò, Quia fieri potest, vt eo tempore, quo hic calefit, Romæ applicetur causa refrigerans, quæ sine dubio inferet frigus. Secundo,

Primò.

Secundò.

Secundò ; Quia ignis hęc calefaciens , non potest calorem suum trajcere Romam : tũm quia locus ille est extra ambitũ virtutis eius ; tũm quia nulla causã naturalis potest idem ponere duobus locis , etiam intra suum ambitum . Dices , ratione subiecti fieri vt sit in duobus locis . Respondeo , Subiectum id non posse efficere : nam subiecti est solum recipere calorem , non autem influere actiue dando ei esse : ergo calor iste non replicatur Romã propter identitatem subiecti ; sed necesse est , vt à sua causã efficiente accipiat esse Romã ; quod tamen eius causã efficiens non potest dare .

Tertiò.

Tertiò ; Quia corpus , vt est hęc , nullam habet intrinsecam dependentiam à se , vt est Romã : ergo non est necesse , vt qualitatem , quam hęc accipit , etiam Romã accipiat .

Quartò.

Quartò , Quia presentiam , situm , extensionem ad locum , vel indiuisibilitatem , quam habet in vno loco , non habet in altero ; vt patet in mysterio Eucharistiã : ergo non est necesse , vt habeat illud accidens etiam in altero loco , quod habet in vno . Si dicas , illa accidentia pendere à loco , & ideo non trajci in alium locum : Respondeo , ergo ex eo , quod corpus hęc recipit accidentia , quã vel non possunt trajci (vt est presentia , & vbi ;) vel non trajciuntur reipsã (vt extensio , figura , situs ;) colligimus etiam alia accidentia naturali virtute non trajci . Si enim , propter identitatem subiecti , accidens quod in eo hęc recipitur , necessariò deberet etiã alibi in eo recipi , omne accidens in eo receptum deberet trajci ; vel certè , si non posset trajci , etiam non posset in eo recipi .

36
Si tempore
Passionis
fuisse af-
seruata Eu-
charistiã ,
non fuisse
in ea Chri-
stus passus .

Hinc sequitur , Si tempore passionis fuisse seruata Eucharistiã , Corpus Domini non fuisse alterandum in illa , aut lacerandum , sed prorsus illa sum permanens etiam in forma naturali alteraretur & laderetur : & consequenter nec animam separandam ibidem fuisse .

37

Super est de actibus vitalibus : quos quidam existimant necessariò trajci , propter sympathiã , quam habet anima vt est in vno loco , ad seipsam , vt est in alio .

Actus vi-
tales non
replicantur
necessariò
ad replica-
tionem sub-
iecti .

Sed contrarium est probabilius . Ratio est , Primò ; Quia nulla est dependentia intrinseca inter hominem , vt est hęc , & vt est alibi . Similiter nec inter animam vt hęc , & vt est alibi , quando vtrouque omnino perfectam & adãquatam presentiam habet . Ergo nulla est ratio , cur sit necesse actum vitalem ; qui hęc fit , etiam ibi fieri : vt si hęc videas Petrum , etiam eundem videas Romã .

Secundò ; Quia hęc actus non trajciuntur ratione receptionis ; scilicet quod recipiatur in subiecto quobus in locis constituto ; vt patet ex dictis . Neque etiam ratione effectiõis ; eò quod efficiatur à causã in duobus locis constitutã . Nam quod hęc operatur , non necessariò operatur alibi : Si enim Dominus loquatur in cælo , non opus est illum loqui in Eucharistiã ; vt omnes fatentur . Neque etiam ratione sympathiã , quã inter animam , vt est hęc adãquate & perfecte , & vt est alibi , nulla est sympathia ; cum sympathia requirat dependentiam . Adde , sympathiam non efficere , vt eadem numero actio trajciatur , sed vt noua resultat : vt patet , dum quis leditur in pede . Idem enim dolor non est in capite , sed alius resultat .

Dices , Ergo fieri potest , vt quis in vno loco peccet , & in altero mereatur : ac proinde , vt hęc saluetur , ibi damnatur .

Respondeo , Si loquamur de potentia Dei absolute , concedo totum . Tamen , quia id non est consentaneum rerum naturis , ideo , posita tali replicatione in homine viatore , credibile est Deum tali prouidentia eum gubernaturum , vt eundem statum consequatur .

An quis
posset hęc
damnari , &
alibi salua-
ri .

DVBIVM III.

Verum Corpus Christi , vt est in Eucharistiã , possit à causis naturalibus immutari alia mutatione , quam motu locali ?

Respondeo , Non posse : quidquid dicant Nominales . Ita D. Thomas , & communior sententia Doctorum . Vide Scotum dist. 10. q. 9. Patet discurrendo per omnia genera mutationũ . Non enim potest generari à causã naturali , cum iam existat ; nec corrumpi , cum sit incorruptibile . Sed etsi in propria specie mortale esset , vt erat in in vltima cœna , tamen in Eucharistiã corrumpi naturaliter nequiret . Ratio est ; quia causã naturales non possent illud alterare qualitibus corruptiuis , quibus naturale temperamentum eurtitur : corruptio autem ex alteratione nascitur .

38
Affirmone
nominales ,
Verius ne-
gatur .

Probat Prior pars ; Quia vt qualitas aliqua recipiatur in Corpore Christi sub Eucharistiã , necesse est vt ipsa accipiat modum existendi indiuisibiliter , & in seipsa replicetur ; qui modus est valde supernaturalis , vnde à nulla causã naturali fieri potest . Quare nulla causã naturalis potest illi aliquam qualitatem imprimere ; ac proinde nec potest illud corrumpere . Hinc etiam fit , vt partes Christi , etsi simul sint , nec distent loco ; tamen non possunt in se vicissim agere , sicut fit in nobis . Ex quo sequitur illud corpus non posse etiam decrescere , vel accrescere . Decretio enim seu imminutio corporis , fit ex eo , quod aliqua particula ab alijs vi caloris consumantur in auras . Accretio verò ex applicatione alimenti & distributione per membra , eiusque post multas alterationes assimilatione .

Nulla can-
sa naturalis
potest hęc
agere in
Corpus
Christi .

Neque etiã
partes cor-
poris
in se inini-
cem .

39
Nominales
putat Cor-
pus Christi
posse im-
mutare cor-
pora cir-
cumstantia .

Verum autem Christi Corpus possit corpora circumstantia immutare , non est ita certum . Nominales affirmant ; sed ob meritum fidei dicunt hanc actionem impediri .

Verum contrarium est probabilius , & tenet D. Tho. cum alijs . Ratio est , Quia sicut corpus & corporales qualitates non possunt existere naturaliter , nisi extensa ; ita credibile est non posse agere naturaliter , nisi extensa : modus enim agendi , sequitur modum existendi . Confirmatur ; quia effectus harum qualitatum naturaliter postulat extensionem : non enim potest calor produci , nisi in re diuisibili : ergo & ipsa causã debet habere extensionem , vt naturaliter possit agere . Patet consequentia : Quia cum sit causã vnioca , effectus non habet altioremodum existendi in ipsa , quam in passio .

Verius ne-
gatur .

DVBIVM IV.

Quomodo Corpus Christi desinat esse in Eucharistiã ?

Respondeo , & Dico Primò , Non desinere ibi esse per motum localem , quo , corruptis speciebus adscendat in cælum . Est contra quosdam Theologos huius ætatis .

40
Nō adscē-
dit locali-
ter in cœ-
lum .

Probat

Probatu Primò, Quia sic Corpus Christi haberet modum existendi spiritalem & indiuisibilem extra Sacramentum, scilicet in aère, & in cælo: quod est prorsus inauditum, & implicite est contra doctrinam Ecclesie; quæ dum docet Corpus Christi sic esse in Eucharistia, implicite negat illud sic esse alibi. Dogmata enim fidei, quæ aliquid peculiare affirmant, habent vim exclusiuam. Ut cum fides docet Filium assumpsisse naturam humanam, implicite insinuat Patrem, aut Spiritum sanctum non assumpsisse. Sic cum docet tres esse personas diuinas, insinuat non esse plures. Ergo pari modo cum docet Christum in Eucharistia esse spiritalem, indiuisibilem, & indiuisibilem modo; insinuat eum sic non esse alibi. Secundò, Quia in cælo tot essent replicationes Corporis Christi, quot ab initio fuerunt consecrationes, æque in dies auergerentur. Tertio, Christus quotidie ascenderet in cælum, sicut olim semel ascendit. Denique, ille modus existendi, non est conueniens functionibus humanæ naturæ: ergo non debet extra Eucharistiam; ob quam solam institutus est, conseruari.

Dico Secundò, Corpus Christi non definit ibi esse per solam mutationem factam in speciebus. Est contra Caietanum hoc loco. Probatu, Quia corpus habebat hic veram præsentiam, & sibi intrinsicam, quam corruptis speciebus amittit: ergo non definit hic esse per solam extrinsecam denominationem, sed amittit intrinsicam præsentiam, seu intrinsicam ubi.

41 Nec desinit hic esse per solam mutationem factam in speciebus.

Obiectio.

Dices, Deus definit esse in creatura per mutationem solius creaturæ: ergo similiter dici poterit de Corpore Christi.

Solutio.

Respondeo, Desinente creatura, definit quidem Deus esse in illa, non tamen definit esse in illo spatio, in quo erat creatura, sed semper manet præsens ibi, sicut antè, ac proinde nõ immutatur. Quod si desineret esse in eodem spatio, verè immutaretur. Quare ne faciamus mutabilem, ponimus immensum. Secus est de Corpore Christi, quod non manet præsens eidem spatio corruptis speciebus.

42 Anitur modum existendi indiuisibilem.

Dico Tertio, Corpus Christi non solum amittit præsentiam ad hoc spatium, sed etiam absolutè modum existendi indiuisibiliter. Patet, Quia nusquam retinet hunc modum, speciebus sacramentalibus desitis.

43 Desinit hic esse per subtractionem influxus diuini.

Dico Quarto, Christus videtur desinere esse in Eucharistia per subtractionem influxus, & deperdentia, qua diuinitus ibi fuit positus. Probatu, Quia non retinet duas dependentias substantiales, duas replicationes, vt dictum est: ergo definit secundum alteram: non secundum eam, quam habet in cælo, (nam illa non terminatur ad Corpus Christi, vt est in Eucharistia:) ergo secundum eam quæ ponitur in Eucharistia.

Dices: Ergo si Christus non haberet modum essendi naturalem, desineret in nihilum.

Respondeo, Posita tali hypothese, conueniret non desinere in nihilum, sed alibi conseruari secundum illum modum existendi. Si quis tamen supponat ita desinere, vt nunc desinit, & non habere alibi esse, potest concedere desierum in nihilum: sicut per actionem transubstantiationis, si alibi non esset, quodammodo ex nihilo crearetur. Neque mirum est, ex mira hypothese mira sequi.

ARTICVLVS VII.

Utrum Corpus Christi, prout est in hoc Sacramento, possit videri ab aliquo oculo, saltem glorificato?

Respondeo, Nõ posse videri oculo corporali, vt est in hoc Sacramento. Est communis sententia Doctorum dist. 10. exceptis Nominalibus.

44 Non potest hic videri oculo corporali.

Probatu Primò, Ratione D. Thomæ: Quia corpus visibile debet immutare mediũ per sua accidentia aut qualitates diffundendo species visibiles: sed qualitates Corporis Christi non possunt immutare medium: ergo hoc Corpus non potest videri naturaliter. Maior patet. Probatu minor, Quia qualitates Corporis Christi sunt hic mediante substantia, scilicet mediante Corpore Christi, ac proinde indiuisibiliter: vnde non habent per se habitudinem ad species panis, vel ad corpus circumstantis; id est, non coextenduntur speciebus panis vel spatij: ergo non possunt species visibiles diffundere.

Secundò, Quia accidentia Corporis Christi sunt hic per modum substantia; id est, secundum eum modum, qui conuenit substantia per se, vt præscindit ab accidentibus sensibilibus: atqui substantia per se non est visibilis, aut imaginabilis: ergo nec accidentia, vt sunt in Eucharistia.

Quæ ratio etiam probare videtur, nec supernaturaliter quidem videri posse. Nam oculus corporeus nõ potest eleuari in sua operatione ad videntiam substantia rei in se, vt præscindit ab accidentibus sensibilibus. Quod cõfirmatur, quia Corpus Christi non potest videri ab oculo intuitiue, sine modo illo, sub quo existit atqui hic modus penitus est indiuisibilis, vt pote extra rationem obiecti sensibilis; sicuti sonus videri non potest: ergo & Corpus Christi affectũ hoc modo, est penitus indiuisibile. Maior probatur, quia sicut non potest videri corpus, quod est extensum, nisi videatur illa extensio; ita etiã non potest videri inextensum, seu collectum in statu indiuisibilem, nisi ille status & modus videatur; visio enim fertur in re, prout est in se; nec potest eam abstrahere à suo modo absoluto, qui illam immediatè afficit. Cõfirmatur, Nõ potest videri nisi in certo spatio vel diuisibili vel indiuisibili: ergo non potest videri, nisi cum illo modo, quæ habet in spatio. Quare sicuti substantia spoliata colore & luce, non est visibilis, ita etiam color & lux spoliata extensione, non sunt villo modo visibilia.

45 Ne quidem supernaturaliter.

Dices Primò, D. Thom. ad 2. ait, Oculũ Christi videre seipsum sub Sacramento existentem; tamen non videre modũ existendi. Respondeo, Ob hoc argumentum Thomistæ passim existimant oculũ Christi videre seipsum, quatenus est in hoc Sacramento. Sed contra, Si oculus Christi potest seipsũ videre, vt est in Eucharistia, cur non etiam oculi Beatorũ? nec enim species impediunt: quia nõ solum interius latet, sed etiã est in superficie. Vnde forsasè D. Tho. solum vult dicere, oculũ Christi, vt est in hoc Sacramento, videre seipsum, nõ vt est in Sacramento; sed vt est in cælo: ita vt oculus videns, & visio sit in Sacramento, res visa in cælo. Quia probabile est, per concomitantiam visionem sui, quam habet de se in cælo, esse in Sacramento.

46 Nec se ipsum hic videri corporali oculo.

L 11 Dices

Dices Secundò, Si lux vel color cõtraheretur in punctum, & tunc continuè multiplicaretur per replicationem sui in aliquo subiecto vel spatio, haberet rationem continui: ergo posset videri: atqui sic fit in hoc Sacramento: ergo &c. Respondeo, Non haberet rationem continui materialis, & quãtitatiui, quod per partes diffunditur; sed spiritalis, quod per se totum diffunditur, ita vt totum sit in singulis punctis: vnde non esset visibilis.

DVBIVM I.

An saltem intellectu possit conspici hoc Corpus & quomodo?

47
Christus
hic videtur
à beatis
supernaturaliter.

Respondeo, & Dico Primò, Dubitandum non est, quin lumine supernaturali, tum in diuinâ essentiâ per cognitionem matutinam; tum extra per cognitionem vespertinam, possit hoc Corpus cum suo modo existendi intuitiue cerni.

48

Dico Secundò, Etsi lumine naturali non possit hic modus existendi perfectè cognosci ab Angelo; probabile tamen est, posse ipsum Corpus Christi cerni ab illo in Eucharistia.

Prior pars, Est D. Thomæ & cõmunis sententia Doctõrũ: quia hic modus existendi Corporis Christi, in sua ratione est omnino supernaturalis; ac proinde supra naturalem cognitionem Angelicam. Potest tamen hic modus imperfectè cognosci ex analogia eius modi, quo existunt res spirituales; qui modus Angelo satis perspectus est.

49
Et naturaliter
cognoscitur ab
Angelis.

Altera pars est Scoti d. 10. q. 8. Oceami, & Gabrielis lect. 45. pro qua aliquot rationes adfert Scotus. Probatur Primò, Quia Angelus naturaliter facillè videt ibi non esse substantiam panis; & accidentia sine subiecto conseruari; vnde facillè colligit ibi esse Corpus Christi. Sed hæc ratio solum probat, illud coniecturâ cognosci, supposita generali fide, vel cognitione huius mysterij; non autè cognosci intuitiue. Vnde Probatur Secundò: Corpus Christi est quiddã naturaliter ab Angelo intelligibile: Neque hoc tollitur per illum modum indiuisibilem existendi; nam hic modus est illi corpori accidentarius, & quasi superueniens illius substantiæ; vnde non potest auferre id, quod prius naturâ, & per se, corpori conuenit. Neque indiuisibilitas impedit; quia hic modus existendi non repugnat obiecto intellectus Angelici, sicut repugnat obiecto sensus. Neque etiam necesse est illum modum intuitiue cognosci; satis est cognosci per analogiam alterius modi naturalis.

Et demon-
stratur.

Ex his sequitur, etiam Demones Christi presentiam in Eucharistia naturaliter posse cognoscere. Sed ex hoc adpectu non accipiunt aliquam voluptatem, sed summum horrorem, sicut reus ex presentia Iudicis.

DVBIVM II.

Utrum Christus possit videre in Sacramento oculo corporali ea quæ circumstanti hostiam, vel alias operationes sensuum, aut intellectus habere?

50
Christus
hic naturaliter
non potest vi
sensibus.

Respondeo, & Dico Primò, Naturaliter non potest vi sensibus exterioribus, vel interioribus in Eucharistia, Ratio est, Quia ad hoc requiritur instrumentorum extensio certæque conformatio, & spirituum animalium cooperatio.

Dico Secundò, Ob eandem causam non potest

naturaliter intelligere cum conversione ad phantasmata; id est, cooperante phantasia.

Potest
naturaliter
intelligere
absque
conversione
ad
phantasma.

Dico Tertiò, Videtur tamen naturaliter posse elicere actus intellectus nõ dependentes villo modo ab usu phantasia. Ratio est, Quia hi sunt merè spirituales, nec dependent à corporali figurâ, vel cõformatione instrumentorum: modus enim ille existendi indiuisibiliter, est illis actibus naturalis. Idem dicendum de actibus voluntatis. Dices, Vis creata non potest vllum actum vel effectum replicare infinities, sic vt illa replicationes sint naturaliter separabiles. Respondeo, verum est: Vnde hæc intellectio non poterit elici naturaliter sub omnibus punctis hostiæ, sicut Corpus Christi & Anima sub omnibus punctis ponitur; sed sub aliquo puncto vel particulâ, vbi Christo placuerit.

51
Et quini-
tus videtur
& audire
Sacerdotis
&c.

Dico Quarto, Valdè probabile est, Christum in Eucharistia virtute diuina oculo corporali videre Sacerdotè, & alios presentes; audire eius vocem; & reliqua, Probatur Primò, Quia cum Dominus per hoc Sacramentum nobiscum habitet corporaliter, omnino decebat, vt haberet aliquod nobiscum corporale commercium per sensus corporales, neque ibi esset modo stupido, & mortuo. Secundò, Quia Deo id facillimè est, vel dando species indiuisibiles Christi oculo; vel singulari modo concurrendo cum oculo, vt etiam sine speciebus, & spiritibus animalibus videat.

ARTICVLVS VIII.

Utrum, quando in hoc Sacramento miraculosè apparet caro, vel puer, sit ibi Corpus Christi?

D. Thomas ponit hic duos modos, quibus tale quid potest apparere. Circa quæ:

52
Duplex
modus
quo Chi-
stus in S.
Eucharis-
tia appa-
ret.

Notandum Primò, & sibi intrinseca figura appareat; vt docet Gabriel lectioe 51. citans etiam Alexandrum Alessem. Nam exhibuit se aliquando ob singularem deuotionem seruorum suorum in forma pulcherrimi pueri, & permisit se amplecti, & exoculari; vt refert Paschasius lib. de Corpore Domini cap. 14. de quodam Sacerdote, qui id à Domino impetrauit; cuius precibus rursum in pristinam Sacramenti formam est immutatus. Credibile tamen est id esse perrarum; & frequentius fieri (vt docet D. Thomas) vel solâ oculorũ immutatione, vel circũpositione figura humanæ circa Eucharistiam. Non tamen virget quod hic obijcit D. Thomas contra priorem modum, scilicet Christum nõ posse in propria specie videri, nisi in vno loco: hoc enim supra q. 75. a. 1. n. 25. retutum est; & patet ex apparitione, quæ facta est Paulo in viâ, vbi Dominus Paulo in propria & intrinseca specie apparuit, etsi etiam secundum eandem speciem esset in celo.

vt puer.

Notandum Secundò, Quando hostia videtur versa in carnem, vel species vini in Sanguinem; dupliciter id fieri potest, iuxta D. Thomã. Primò, Sine vlla intrinseca mutatione specierum, per solâ immutationem oculorum, vel aëris; & tunc sine dubio manet Christi Corpus sub speciebus: quomodo credendum est fieri, quando hæc species parum durat. Secundò, Si Deus mutet ipsas species sacramentales, inductis quibusdam qualitatibus sensibilibus

53
Item du-
plex mo-
dus quo
hostia vi-
detur versi
in carnem,
vel sangui-
nem.

sensibilibus carnis vel sanguinis; v. g. colore, vel spissitudine, conseruata quantitate, & alijs accidentibus occultioribus, quæ sufficerent ad conseruandam panis, & vini substantiam; & tunc etiam sub tali specie carnis, & sanguinis, manet Christus sacramentaliter.

Quod si tamē esset specierum mutatio, vt substantia panis, aut vini nequiret cōseruari (vt si totum temperamentum intrinsecū mutaretur) tunc non maneret ibi Corpus Christi sacramentaliter. Gabriel tamē & Alex. Atenfis existimant, quando diuinitus mutantur species sacramētales, verē poni ibi carnem Christi naturalē in specie naturali. Verūm, etsi hic modus Deo sit possibilis, credibile tamen non videtur, quod eo vtatur, saltem ordinariē, vt illi putant. Primō, Quia interdum ista species carnis & sanguinis diu perseverat, & sensim nigrescit, & corrumpitur; vt patet in multis locis: Corpus autē Domini & Sanguis est incorruptibilis. Secundō, Quia vbiunque est Corpus Domini, ibi etiam est Sanguis, & Anima, iuxta

Conciliū Trid. sess. 13. c. 3. nam partes Domini nunquā ampliū separabuntur. Atqui non est probabile in illa portiuncula carnis, tot annis manere Sanguinem eius & Animam. Tertiō, Quia non est credibile, quando Sanguis miraculosē manat ex hostiā, esse Sanguinem Domini in propria specie. Nam Sanguis Domini non potest esse extra venas, & manere extra corpus; vt patet ex Concil. Trid. Est ergo quiddam miraculo efformatū; ad significandū, ibi latere corpus viuū habens sanguinē.

Notandū Tertiō, Si Sacerdos non abhorreret, posset illam speciem, quæ in carnē vera videtur, sumere in sacrificio; quia nullum est præceptum, quod prohibeat; & pertinet illa sumptio ad sacrificij complementū. Melius tamen existimatur, vt ad fidelium consolationem, Christi que laudem conseruetur. Quod cum sit, nō est opus aliam hostiam, vel aliud vinum consecrare: tūm quia id nō esset complere sacrificiū inchoatum, sed nouū instituire: tūm quia Summus Sacerdos Christus cōsetur tunc dispensare, ne sacrificiū debeat cōsumi.

Concil. Trident.

55 An sic mutata species possit sumi.

An debeat fieri noua consecratio.

QVÆSTIO LXXVII.

De Accidentibus remanentibus in Sacramento.

In Octo Articulos diuisa.

ARTICVLVS I.

Vtrum Accidentia remaneant sine subiecto in hoc Sacramento?

Respondetur: Accidentia panis & vini post consecrationem remanent sine subiecto. Intellige, de tota collectione. Et sic est fide tenendū. Probatur Primō, ex Concilio Constantiensī sess. 8. vbi damnatur iste articulus Wicleffi: *Accidentia panis nō manent sine subiecto.* Itē ex Concil. Lateranensi magno sub Innocētio III. Florentino, & Tridentino supra q. 75. a. 2. n. 32. citatis. Idem docet Cyprianus ferm. de cenā Domini: *Panis iste non effigie, sed natura mutatus; omnipotentia Verbi factus est caro.* Cyrillus Hierosolym. *sub specie panis datur tibi Corpus; sub specie vini datur tibi Sanguis.* Vide Ambrosium, Gregorium, Cyrillum Alexandrinū, & alios supra q. 75. a. 2. n. 33. citatos. Docent enim communiter Patres, Christi Corpus, & Sanguinem nobis exhiberi sub specie panis & vini, substantiā illorum mutatā.

Probatur Secundō, Fide tenendum est, substantiā panis & vini desinere, & accidentia remanere: ergo remanent sine subiecto. Nō enim inexistunt Corpori Christi, vt etiam fides docet; alioqui Corpus Christi esset album, rotundum, liquidum, fragile, atque adeo passibile: imō nec possunt illi inexistere, quia existunt diuisibiliter; Christi autem Corpus existit indiuisibiliter. Neque etiam inexistunt aëri, vt rectē probat D. Thomas.

DVBIVM I.

Quomodo possit fieri, vt Accidentia sine subiecto, cum accidentis esse sit inesse: & accidens omne debeat indiuiduari à subiecto?

Respondeo, Thomas Waldensis tom. 2. c. 76. adfert multa testimonia veterum Philosophorū, qui censebant accidens posse esse sine omni

subiecto. Inter SS. Patres Basilius hom. 2. & 6. Hexameron docet lucem illam, quæ fuit creata primo die, fuisse absque subiecto & vehiculo, vsq; ad diem quartum, quando conditū est corpus solare, in quo lucem illā putat fuisse repositam: tri-duo autem præcedente, effecisse diem radiorum emissionē, noctem verō eorumdem retractionē. Basilium sequitur Procopius Gæsus in 1. c. Gen. & Damasc. lib. 2. de Fide c. 7. Hęc opinio, etsi vera non sit, non tamē est impossibilis, vt quæ à clarissimis ingenijs asserta sit. *Sicut enim, (vt rectē Basilius hom. 6.) aliud est albedo, aliud corpus, quod per illā fit album; sic aliud est lux, aliud corpus lucidum: & quæuis nos, inquit, ea separare non possumus, nisi cogitatione, Deus tamen re ipsa illa separare potest.* Ratio est, Quia actu inexistere non est de ratione formæ accidentariæ; sed est tantummodò modus quidam illius necessarius, vt conuenienter natura suā exiatis, & subiectum perficiat. Quod confirmatur; quia hæ formæ à Deo institutę sunt, vt perficiant & exor-nent substantias creatas, quæ secundum se alioqui imperfectę sunt & informes: ergo habent propriā & distinctam entitatem, & perfectionē; ergo vnio-cum substantia non est de essentia illarum; sed solummodò quædam illarum modificatio in modo existendi. Nunquam enim de essentia rei absolute, potest esse vnio ad aliquid extrinsecum. De quo vide Scotum dist. 12. quæst. 1.

Neque verum est, accidentia indiuiduari à subiecto, nisi vt à causa extrinseca, & potius in fieri quàm in facto esse: nam intrinsecè indiuidua sunt per suam intrinsecam differentiam indiuidualem.

Accidentia posse esse sine omni subiecto, & Philosophi & SS. Patres senserunt.

Probat idem ratione.

An accidentia indiuiduantur à subiecto.

DVBIVM II.

Vtrum, vt Accidens per se existat, debeat illi addi aliquis modus positius, qui sit veluti Subsistentia per se?

CAietanus hoc loco affirmat, docetque hunc modum tribuere quantitati vim substantiæ, & materiæ

3

L 11 ij

54 Quando mutantur species sacramētales, ordinariē non est ibi caro Christi naturalis in specie naturali.

De fide est, accidentia remanere sine subiecto.

Cyprian.

Cyrillus Hierosolym.